

Euskal Estatua bideragarria al da ekonomikoki?

joseba felix tobar-arbulu
(josebafelix@euskaltel.net)

Quosque tandem? Noiz arte?

“Katalunia, geroari begira, eta Euskal Herria, berriz, iraganari lotua. Gatazkaren zauriak konpontzeko premia ez da aitzakia, bestelako dinamikak abiatzeko benetako eragozpena baizik”

(Imanol Murua)

“Oraingo eztabaida ez da independentzia bai ala ez. Gauza sakonagoak landu behar ditugu”

(Andoni Ortuzar)

“Aunque la izquierda aberzale la constituyeran solo cuatro, debería tener un plan, un proyecto, una hoja de ruta, un contacto constante con otras fuerzas y un recorrido por todo el mundo para dar a conocer sus objetivos .”

(Javier Sádaba)

Euskal Herria independentziaranzko bidea. Moneta propioa ala euroa?

Euskal Herriak ere bere moneta propioa (**edozein delarik haren izena**) erabil lezake, printzipioz.

Horretarako lehen baldintza, *sine qua non*, EH errepublika independentea eratzea izango litzateke, lehen aldiz gure historian: gobernu bakar bat EH osorako, eta gobernu horrek moneta jaulkitzea, Banku Zentralaren bidez eta Altxor Publikoaren laguntzarekin.

Bigarren baldintza: EH ekonomia oso sendoa izatea Mundu mailan.

EHren gaurko egoera ekonomikoa

Ekonomikoki:

- (i) Hala Baskongadetan nola Nafarroan zein Iparraldean moneta bakar bat erabiltzen dugu: euroa
- (ii) Hala Baskongadetan nola Nafarroan haziendak ditugu
- (iii) Iparraldean Baionako Merkataritza Ganbara dugu

Horiek dira, *for the time being*, gure nolabaiteko 'Altxor Publiko'aren adarrak edo izan beharko liratekeenak

EHren gaurko egoera politikoa

Politikoki:

EH eratu beharra dago

Hona proposamen bat: **Euskal Herriko konfederaziorantz**, gauden egoera desberdinetatik abiatuz

(<http://www.unibertsitatea.net/otarra/gizarte-zientziak/ekonomia/euskal-herriko-konfederaziorantz>)

Warren Mosler eta euroa

(a) Warren Mosler-en proposamen dotorea, euroa erabiliz

(<http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2012/05/21/warren-mosler-en-proposamenak>)

(b) Teklatuaren bidez...

(<http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2013/06/20/teklatuaren-bidez>)

(c) Teklatuaren bidez...: Eurolandian ere?

(<http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2013/06/20/teklatuaren-bidez-eurolandian-ere/>)

Non dago dirua?

Europar, ba ote dago dirurik?

Bai! EBZ-n!

Euroa erabiltzea

Alde ona: Baskongadetan, Nafarroan eta Iparraldean jadanik jendeak, enpresek eta erakunde publikoek euroa erabiltzen dute

Alde txarra: Ez daukagu Banku Zentralik ezta Altxor Publikorik ere, baina haziendak bai, eta horiek oso garrantzitsuak izan daitezke gure etorkizun hurbilean

Banku Zentrala Euskal Herrian?

Baskongadetan Espainiako BZren 'adarra' martxan jartzea litekeena da

Era berean, Nafarroan Espainiako BZren 'adarra' martxan jar liteke. Zergatik ez?

Frantziak ez du onartzen gure Iparraldea. Baina Baionako Merkataritza Ganbara hortxe dago

Proposamen zehatz bat

Espainiako Banku Zentral horien 'adarrak' martxan jarriko diren bitartean (Euskal Herriko BZ lortzearren!), hona hemen proposamen zehatz bat:

Mosler-ek dioenez, Europako Banku Zentralak (EBZ) euroak jaulki ditzake inolako arazorik gabe, behar diren beste euro eta **teklatuaren bidez**

Euro multzo hori EBko estatuetan banatu ahal da, **populazioaren arabera**

Zehazki

Hortaz, EBZ-tik Frantziara **X** euro joango lirateke eta Espainiara **Y**

X euro haietatik, eta Iparraldeko biztanleriaren arabera, Baionako Merkataritza Ganbarari **w** euro dagozkio.

Y euro haietatik, Baskongadetako hiru Diputazioei, biztanleriaren arabera, **z** euro dagozkie, eta **v** euro Nafarroako Diputazioari, hots, nafar Gobernuari.

Modu horretan, hala Iparraldean nola Hegoaldean dirua egongo litzateke arlo publikoko betebeharrak eta beharrianak betetzeko: **w + z + v** euro

Dirurik badago

Inbertsio publikoa finantzatzeko, enpresa txiki eta ertainerako diru laguntzak emateko, irakaskuntzan eta heziketan dirua sartzeko, gauza bera osasungintzan, eta, nola ez!, 62 urtetik aurrera, erretiro duinerako behar den beste euro erabiltzeko.

Baita *lan bermeko* programetan aritzeko ere.

Dirurik badago.

Non? EBZn 'dago'. Baina diru hori ez da objektu bat.

Dirua teklatuaren bidez sortu ahal du EBZ-k. **Kostua zero da.**

Aldebakarreko erabakiak

Hona hemen beste bide ezberdin bat

Ana Stanic-ek dioen moduan, agian Kosovoren edo Montenegroren bidea har daiteke: aldebakarreko aukera erabiliz, noski

(<http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2013/10/31/ana-stanic-i-egindako-elkarrizketa/>)

Kosovoren kasua

Kosovo:

The Hague-ko Nazioarteko Justizia Epaitegiak ebatzi du Kosovoren independentzia legala dela

(http://www20.gencat.cat/docs/governacio/IEA/documents/publicacions/reak/2012/16/Arxiu%20REAF%2016/reak16_Urrutia.pdf)

Epailleek diotenez, alde bakarreko independentziak ez du nazioarteko legea bortxatzen.

Euroa eta Kosovo:

Informazioa (http://en.wikipedia.org/wiki/Kosovo_and_the_euro.
http://en.wikipedia.org/wiki/Accession_of_Kosovo_to_the_European_Union)

Kosovo eta Espainia

(<http://cataloniathenextstate.blogspot.com.es/2013/10/kosove-spain-no.html>)

Brusela eta euroa

Brusela eta euroa:

“...Kosova i Montenegro, que van adoptar l’euro de manera “unilateral” i que es veuen obligats a adquirir la divisa a través de bancs comercials.”

Euroa/Katalunia:

“...Monaco, Vatican, San Marino and Andorra. “These territories have a monetary agreement with the EU. They are not part of the eurozone, but they have the right to adopt the euro as the official currency and coin coins of legal tender in the euro area”, explained O’Connor.”

“... Kosovo, and Montenegro, who “took the unilateral decision to adopt the euro when it is introduced in 2002 and that previously used the German mark”. “These territories ‘de facto’ used the single currency but are not part of the eurozone, which means that they have to buy the banknotes and coins through commercial banks” and “do not have representation on the ECB, the Eurogroup or the (ESM)”.”

Montenegro eta Kosovo

Montenegrok eta Kosovok ezin dituzte euroak jaulki, erosi behar dituzte!, eta euroa kontrolatzen duena EBko Banku Zentrala da

Bi estatu horiek politika fiskala martxan jartzeko subiranoak dira, EBko estatu desberdinak ez bezala.

Jakina denez, arlo fiskalean EBko estatuak ez dira subiranoak, eta egun austeritate gogorraren menpe daude

Bi aukera desberdin

Momentuz, badauzkagu, bi aukera desberdin:

(a) Warren Mosler-en ildotik doana, eta

(b) Aldebakarrekoa

Bietan euroa erabiliz

Gehigarriak

DTM hasiberrientzat

(<http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2014/01/21/diru-teoria-moderno-a-hasiberrientzat-3/>)

EH independentzianzko bidean

(<http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2014/01/07/2014-independentzianzko-bidean-2/>)

Lan bermea

(<http://www.unibertsitatea.net/otarra/gizarte-zientziak/ekonomia/langabeziaren-aurka-lan-bermea>)

Mazzucato-ren *inbertsio publikoaz*

<http://www.unibertsitatea.net/otarra/gizarte-zientziak/ekonomia/ezjakintasunetik-enpresari-estatura>.

MILA ESKER!

To know or not to know, that's the question!

Jakin ala ez jakin, horra hor arazoa!

Ad Majorem Vasconum Libertatem

(donejurgi)